

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ, БІЗНЕСУ І ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ І ТУРИЗМУ

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Освітній рівень	магістр
освітня програма	Туризмознавство

Форма здобуття освіти *денна, заочна*
Курс (рік навчання) *I*
Кількість кредитів ЄКТС *7*
Форма підсумкового контролю *залік*

Київ – 2022 рік

Програма навчальної педагогічної практики для добувачів вищої освіти I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету туризму, бізнесу і психології. Спеціальність 242 Туризм. Освітня програма Туризмознавство.

Розробники програми: професор кафедри психології і туризму, д.і.н., проф. Васильчук В., доцент кафедри психології і туризму, к.е.н. Кучай О.

Рецензенти: Тарасюк М. В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Київського національного лінгвістичного університету;

Зінченко В., директор ТОВ туристична фірма “Супутник”;

Кулаковська М., провідний фахівець відділу міжнародних зв'язків Київського національного лінгвістичного університету, випускник 2018 р. КНЛУ спеціальності 242 Туризм.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми: Васильчук В.М, доктор історичних наук, професор, професор кафедри психології і туризму

СХВАЛЕНО на засіданні кафедри психології і туризму
«03» травня 2022 року, протокол № 15

Завідувач кафедри проф. Олександр БОНДАРЕНКО

СХВАЛЕНО на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології
«27» червня 2022 року, протокол № 9

Голова вченої ради факультету доц. Наталія ЖДАНОВА

Затверджено на засіданні вченої ради
Київського національного лінгвістичного університету

протокол № 1 від “29” серпня 2022 року

Голова вченої ради Університету проф. Роман ВАСЬКО

Пояснювальна записка

Важливим етапом у системі практичної підготовки майбутніх фахівців спеціальності 242 Туризм є навчальна педагогічна практика, передбачена для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня здобуття освіти.

Програма навчальної педагогічної практики складена відповідно до освітньої програми Туризмознавство за спеціальністю 242 Туризм. Навчальна педагогічна практика для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 242 Туризм проводиться з урахуванням Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами), «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08. 04. 1993 р. за № 93, листів Міністерства освіти і науки України від 05. 12. 2003 р. за № 14/18.2-2097 «Про фахову (переддипломну) практику студентів вищих педагогічних закладів за місцем майбутнього працевлаштування» та від 07. 02. 2009 р. за № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів», Закону України «Про вищу освіту», навчального плану, освітньої програми Туризмознавство, Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 24 Сфера обслуговування, за спеціальністю 242 Туризм, затвердженого та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.02.2022 р. № 209., робочих навчальних планів зі спеціальності 242 Туризм, робочих навчальних планів зі спеціальності 242 Туризм.

Базою навчальної педагогічної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня здобуття освіти спеціальності 242 Туризм є випускова кафедра психології і туризму КНЛУ. Для проходження практики здобувачі можуть бути скеровані і в інші навчальні заклади, де викладають відповідні дисципліни спеціалізації та/або здійснюється підготовка спеціалістів за бакалаврською програмою.

1. Опис навчальної педагогічної практики

Метою навчальної педагогічної практики є ознайомлення з організацією і формами здійснення освітнього процесу викладання туризмознавчих дисциплін у сучасних умовах, опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, а також формування загальних та фахових компетентностей готовності до професійної педагогічної діяльності.

Завданнями навчальної педагогічної практики є формування активного, емоційно-позитивного та ціннісного ставлення до майбутньої професійної діяльності; стійкої мотивації на досягнення успіху у майбутній професійній діяльності; цінності самореалізації та самовдосконалення у майбутній професійній діяльності; відповідальності за результати своєї професійної діяльності; формування умінь самостійного планування навчально-виховної роботи; формування умінь самостійного планування, підготовки та проведення

занять та виховних заходів різних типів, а також формування таких загальних та фахових компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК 4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментації системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

ФК 2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

ФК 5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

ФК 8. Здатність до науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Програмні результати проходження навчальної педагогічної практики

ПРН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проектів у сфері туризму і рекреації.

ПРН14. *Здатність проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб здобувачів вищої освіти.*

Характеристика навчальної педагогічної практики

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) - 7 кредитів ЄКТС; 210 год., у тому числі: самостійна робота – 210 год. Семестр – II. Вид контролю: залік.

Практична підготовка здобувачів передбачає безперервність та послідовність засвоєння потрібного обсягу практичних знань і умінь відповідно до другого (магістерського) рівня здобуття освіти.

2. Зміст та організація проведення навчальної педагогічної практики

Порядок проходження навчальної педагогічної практики розроблено з урахуванням Закону України “Про вищу освіту” (зі змінами), “Положенням про проведення практики студентів навчальних закладів України”, затвердженим Міністерством освіти і науки України наказом від 08.04.93 № 93, “Положенням про організацію виробничого процесу у вищих навчальних закладах”, затвердженим наказом Міносвіти від 02.06.93 № 161 зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти від 20.12.94 № 351, освітньої програми Туризмознавство, Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 24 Сфера обслуговування, за спеціальністю 242 Туризм, затвердженого та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.02.2022 р. № 209., робочих навчальних планів зі спеціальності 242 Туризм, програми навчальної педагогічної практики.

Перед початком практики в Університеті проводиться настановна конференція, під час якої здобувачів знайомлять з метою і завданнями практики, базами і термінами проведення практики, видається направлення на практику, програма практики, індивідуальне завдання, зразки оформлення звітної документації.

Відповідно до навчальних планів навчальна педагогічна практика проводиться у перший рік навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня здобуття освіти спеціальності 242 Туризм загальною **тривалістю 4 тижні**. З метою ефективної її організації, надання можливостей у проведенні занять **практика організовується протягом 2 семестру у дні самостійної роботи здобувачів**.

Практика магістрантів проходить у 3 етапи:

Перший етап – ознайомчий. Ознайомлення з базою практики, аналіз науково-методичної бази викладацької діяльності кафедри.

Другий етап – основний. Участь у викладацькій діяльності кафедри; участь в організаційно-виховній роботі зі здобувачами.

Третій етап – підсумковий. Аналіз ефективності викладацької діяльності. На третьому, підсумковому етапі практики здобувачі готують звіт про проходження навчальної педагогічної практики і беруть участь у підсумковій конференції.

Зміст практики

Під час проходження навчальної педагогічної практики передбачається проведення магістрантом таких видів педагогічної діяльності.

Організаційна робота:

- участь у настановчій і підсумковій (звітній) конференціях навчальної педагогічної практики;
- проведення консультацій з керівником практики з організаційних питань;
- виступ на конференції з коротким аналізом своєї роботи під час практики;
- короткі усні звіти магістрантів про виконану протягом тижня роботу;
- складання індивідуального плану проходження навчальної педагогічної практики магістранта;
- ознайомлення зі специфікою роботи та організацією освітнього процесу у вищому навчальному закладі;
- ознайомлення з документацією, що ведеться у закладі вищої освіти

Навчальна робота:

- відвідання не менше одного заняття кожного типу (лекційного, семінарського), що проводить керівник практики;
- аналіз різних форм навчання у вищій школі;
- розробка плану-конспекту та проведення пробного семінарського (практичного) заняття;
- виконання індивідуального завдання;
- вивчення організації проведення інших форм навчальної роботи (організація самостійної роботи студентів, консультацій тощо);
- проведення самоаналізу та самооцінки проведеної навчальної роботи.

Методична робота:

- опрацювання наукової літератури, самоосвіта;
- вивчення досвіду роботи науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу;
- проведення консультацій з керівником практики, участь у роботі науково-методичних семінарів.

Виховна робота:

- ознайомлення з планом роботи куратора академічної групи;
- знайомство з академічною групою;
- відвідування виховних заходів, кураторських годин;
- активна участь у всій організаційно-виховній роботі групи та факультету;

Науково-дослідна робота:

- ознайомлення з планом наукової роботи кафедри;
- участь у роботі дискусійного клубу чи наукового гуртка кафедри;
- проведення елементів експериментального дослідження за темою магістерської роботи; проведення наукової роботи зі здобувачами.

Обов'язки здобувачів-практикантів:

Здобувачі направляються на практику наказом ректора університету і під час її проходження підпорядковуються керівникам практики від кафедри, факультету і університету, а також навчального закладу – бази практики.

Здобувачі зобов'язані:

- до початку практики одержати індивідуальне завдання, методичні матеріали;
- отримати консультації щодо оформлення звітної документації;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку установи – бази практики;
- вивчати і дотримуватись правил охорони праці та техніки безпеки на підприємствах базах практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- виконати програму практики в повному обсязі;
- своєчасно звітувати про підсумки практики;
- після завершення практики подати щоденник та звіт керівнику практики у триденний термін та скласти диференційований залік з практики.

Обов'язки керівників навчальної педагогічної практики:

Керівник практики від Університету:

- розробляє графік проведення практики;
- контролює вчасне видання робочих програм практик;
- готує наказ про розподіл здобувачів та керівників з числа науково-педагогічних працівників;
- організує проведення настановної та підсумкової конференцій з питань навчальної педагогічної практики;
- здійснює поточний контроль за організацією навчальної педагогічної практики на факультеті.

Керівник практики від факультету:

- розробляє організаційні питання проведення практики: методичне забезпечення, керівництво, контроль, звітність й строки;
- готує подання про розподіл здобувачів та керівників з числа науково-педагогічних працівників;
- контролює вчасну розробку і перевидання програм практики.

Груповий керівник навчальної педагогічної практики від кафедри зобов'язаний:

- скласти календарний графік проходження практики, надати індивідуальні завдання, зразки звітної документації, методичні матеріали щодо проходження практики;
- за два тижні до початку практики підготувати проект наказу про направлення здобувачів на практику;

- забезпечити проведення настановної конференції з питань організації навчальної педагогічної практики та ознайомити здобувачів з метою, завданнями, формами, методами організації практики, вимогами охорони праці;
- систематично надавати методичну допомогу здобувачам у виконанні індивідуального завдання та в підготовці звіту про проходження практики;
- проводити регулярні / щотижневі консультації;
- здійснювати поточний контроль за виконанням запланованих на період практики завдань здобувачами безпосередньо на підприємствах та в процесі перевірки звітної документації;
- своєчасно перевірити звітну документацію, представлену на захист здобувачами-практикантами;
- встановлювати контакти з керівниками баз практики;
- в разі виявлення недоліків в організації практики своєчасно їх усувати;
- сприяти здобувачу у проходженні практики відповідно до програми, забезпеченню умов праці;
- організувати підсумковий контроль у вигляді захисту звіту практики;
- у встановлений термін подати письмовий звіт до деканату факультету туризму, бізнесу і психології з підсумками, зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення умов практики здобувачів.

3. Вимоги до звіту про навчальну педагогічну практику

По завершенню навчальної педагогічної практики здобувачі звітують про виконання завдань програми практики та індивідуального завдання. Загальна форма звітності за практику – це подання керівнику практики від кафедри **пакету звітної документації** (у паперовій та електронній формах), який складається з наступних документів:

1. **Письмовий звіт** (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращання умов, змісту проходження практики.
2. **План-конспект семінарського заняття.**
3. **Оцінка проведеного заняття науково-педагогічним працівником випускової кафедри.**

4. Підбиття підсумків практики

На підставі аналізу всіх поданих документів та захисту практики приймається рішення про виконання здобувачем програми практики і виставлення диференційованого захисту.

Здобувачу, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком при відповідному погодженні завідувачем кафедрою та деканом факультету.

Здобувачу, котрий не з'явився на захист практики з поважних причин, може бути надане право складання заліку в період загальних перескладань з дисциплін, але у присутності комісії у складі не менше 3-х чоловік. Здобувач, який востаннє отримав негативну оцінку в комісії, відраховується з університету у встановленому порядку.

5. Критерії оцінювання результатів навчальної педагогічної практики

№ з/п	Критерії	Макс кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	Якість наукового апарату звіту про практику (актуальність теми індивідуального завдання, її відповідність сучасним вимогам, об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження), відповідність темі індивідуального завдання, науковість, правильність, логічність викладу.	20	<ul style="list-style-type: none"> – відповідає повністю; – відповідає неповністю; – відповідає недостатньо; – відповідність відсутня; – науковий апарат не визначено. 	20 13–19 7–12 1–6 0
2.	Повнота, науковий рівень обґрунтування розробок, пропозицій, запропонованих рішень в індивідуальному завданні: – рівень самостійності виконання індивідуального завдання; – відповідність змісту назві, – поставленій меті та	20	<ul style="list-style-type: none"> – повно та обґрунтовано; – недостатньо повно та обґрунтовано; – неповно, непослідовно, – необґрунтовано; – незадовільно; – відповідь відсутня. 	20 15 – 19 10 – 14 6–9 1 – 5 0

	<ul style="list-style-type: none"> – завданням; – адекватність методики дослідження заявленим завданням; – якість інтерпретації результатів дослідження; – аргументованість висновків; – наявність власних пропозицій і рекомендацій з предмета дослідження. 			
3.	<p>Правильність оформлення звітної документації, відповідність звіту про практику встановленим в Україні вимогам до наукових робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – грамотність, науковий стиль викладу; – відповідність структури, обсягу роботи вимогам, затвердженим випусковою кафедрою; – якість оформлення роботи; – якість бібліографічного списку; – культура посилань на використані джерела і літературу. 	30	<ul style="list-style-type: none"> – повна відповідність, висока якість; – недостатньо повна відповідність, є незначні відхилення від затверджених стандартів; – неповна відповідність, недостатня якість; – невідповідність, якість низька, багато мовних помилок; – якість оформлення незадовільна, звіт і звітна документація подана з суттєвими порушеннями встановлених термінів їх подання. 	<p>30</p> <p>23 – 29</p> <p>14 – 22</p> <p>1 – 13</p> <p>0</p>
6.	<p>Змістовність доповіді та відповідей на запитання під час захисту.</p>	30	<ul style="list-style-type: none"> – повні, послідовні, логічні; – недостатньо повні, послідовні, логічні; – непослідовно та нелогічно побудована доповідь, 	<p>30</p> <p>23 – 29</p> <p>14 – 22</p>

			<p>недостатньо повні й глибокі відповіді на запитання;</p> <p>– доповідь поверхова, незадовільні відповіді на запитання;</p> <p>– знання з теми індивідуального завдання незадовільні, відповіді на запитання відсутні.</p>	<p>1–13</p> <p>0</p>
--	--	--	---	----------------------

Результати досягнень здобувачів під час навчальної педагогічної практики визначаються оцінками: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно” за національною шкалою оцінювання та відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС.

Сума балів за всі види діяльності під час туристичної практики	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	Добре
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	Задовільно
0 – 59	F	Незадовільно

6. Рекомендовані джерела:

Нормативно-правові акти

1. ДСТУ 3582-97. Інформація та документація, скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила.
2. ДСТУ 4527:2006. Національний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення. [Чинний від 2006-08-18]. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 92 с.
3. Конституція України : від 26.06.1996 р., станом на 08.12.2004 р. № 2222-IV.
4. Манильская декларація по мировому туризму. Принята Всемирной Конференцией по туризму, проходившей в Маниле (Филиппины) с 27.09.-10.10.1980 г.
5. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах : наказ МОН України від 02.06.1993 р. № 161. URL : http://www.osvita.org.ua/student/studying/pravo/1993nak_161.html.
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр. URL : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
7. Про туризм : Закон України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
8. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах : наказ МОН України від 02.06.1993 р. № 161. URL : http://www.osvita.org.ua/student/studying/pravo/1993nak_161.html.

Основна література:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник. Київ : Либідь, 2010. 560 с.
2. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. Київ : Кондор, 2008. 272 с.
3. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. 243 с.
4. Наскрізна педагогічна практика: навч.-метод. посіб.; 3-е вид. доп. і переробл. / за ред. А. А. Сбруєвої. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 335 с.
5. Підгурська В. Ю. Педагогічна практика як важлива передумова становлення майбутнього вчителя-класовода. Вісник Житомирського державного університету. Випуск 68. Педагогічні науки. 2019. С. 24-37.

Допоміжна література:

6. Василюк А. Сучасні освітні системи : навчальний посібник. Ніжин : Вид-во НДПУ, 2002. 140 с.
7. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для суд. магістратури. Київ: Освіта, 2005. 396с.
8. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи. Київ: Логос, 2006. 215с.
9. Пащенко М. І. Технологія використання активних методів навчання. Київ : Наук. світ, 2003. 94 с.

Інформаційні ресурси

1. Нормативні акти України. URL : <http://www.nau.kiev.ua>
2. Сайт з інформацією про країнознавство. URL : <http://www.tourism.ru/>
3. Сайт про міста та країни світу. URL : <http://www.strani.ru/>
4. Сайт з інформацією про країнознавство. URL : <http://worlds.ru/countries/>
5. Главный портал Индустрии гостеприимства и питания. URL : <http://www.horeca.ru/>.
6. Офіційний сайт Державної туристичної Адміністрації. URL : <http://www.tourism.gov.ua/>.
7. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL : <http://www.mon.gov.ua/>.